

Miten digiloikka onnistui ammattikouluilta?

Toisen asteen oppilaitokset suljettiin muiden koulujen mukana maaliskuussa ja niissä siirryttiin etäopetukseen. Miten kädentaitoammattien opettaminen on sujunut, entä näyttöjen ja harjoitteluiden järjestäminen?

TEKSTI: JOHANNA HELLSTEN KUVITUS: TÄIGA TRILLES

RAKENNUSLIITON nuorisotyön asiantuntija **Karri Korpi** teki Rakentaja-lehden pyynnöstä huhtikuussa soittokierroksen Suomen suurimpiin rakennusalaan opettaviin ammattikouluihin. Kyselyllä selvitettiin, miten ammattikoulujen opetus sujui uudenaikaisessa tilanteessa, jossa koulut on suljettu ja kaikki oppilaat siirretty etäopiskeluun.

Sujuu ja ei suju

Selvityksessä kävi ilmi, että digiloikka onnistui suurimmalta osalta ammattikouluja yllättävän hyvin. Yksi hyvistä esimerkeistä on Etelä-Savon ammattioppilaitos.

– Ekaluokkalaiset ovat tehneet etäopintoja verkon yli. Hankimme jo viime syksynä Sanoma Pron digitaalisen oppimateriaalin eli se oli valmiina ja ajan tasalla. Pidemmällä opinnoissa oleville on löytynyt hyvin työmaita, sillä täällä Mikkelin seudulla ovat kaikki työmaat vielä käynnissä, rakennuspuolen koulutuspäällikkö **Pekka Orava** kertoo.

Muutamat oppilaitokset yllätettiin housut kintuissa ja pudotus oli kova. Etäopetusmateriaali oli kiven alla, etäopetusohjelmat vieraita, eivätkä oppilaat olleet kunnolla mukana.

Opettajista pääosa suhtautui tilanteeseen hyvin. Digiloikka pakotti ottamaan uusia työkaluja ja opetusmenetelmiä rohkeasti käyttöön. Osassa oppilaitoksia opettajat oli jo valmiiksi perehdytetty hyvin erilaisiin verkkoalustoihin.

– Ihan alussa opettajilla oli haasteita, ennen kuin kaikki saatiin toimimaan. Lisäksi jotain opetusmateriaalia on pitänyt tehdä itse. Sen jälkeen ei ole kuulunut ongelmista, Orava sanoo.

Parannettavaa löytyi etätehtävien määrän sääntelyssä, jossa aluksi annettiin etätehtäviä liian paljon ja loppuvaiheessa liian vähän.

– Meilläkin tehtäviä saattoi olla aluksi hiukan liikaa. Työssä samaan aikaan käyvät oppilaat valittivat, että eivät ehdi tekemään kaikkea. Opettajat huomioivat sen sittemmin hyvin, Orava kertoo.

Joissakin oppilaitoksissa opettajat kokivat voimakasta työuupumusta ja stressiä uusien työmetodien takia.

Oppilaiden asenne myönteinen

Entä oppilaat? Miten he pärjäsivät uudessa tilanteessa?

Suhtautuminen etäopetukseen oli kyselyn mukaan myönteistä. Nuoret kokivat verkossa toimimisen luontevana ja etäopintoihin oli osallistuttu enimmäkseen todella hyvin. Ääripäät korostuivat; muutenkin aktiiviset oppilaat olivat aktiivisia myös verkossa, huonommin motivoituneet olivat entistäkin passiivisempia.

– Olemme tehneet tähän mennessä oppilaille 2 kyselyä, miten heidän mielestään asiat ovat sujuneet. Erityisesti rakennuspuolella haitarilla 1–5 arvosana on ollut huomattavan korkea, yli 4, Pekka Orava kertoo.

Etäopetuksessa havaittiin luonnollisesti myös ongelmia. Osa niistä oli teknisiä, osa liittyi opiskelijoiden taitoihin. Monilla oppilailla on heikohko kirjallinen anti, jolloin heistä piti ”puristaa” vastaukset ulos.

Joukossa oli myös oppilaita, jotka katosivat opetuksesta, mutta heitä pyrittiin tavoittamaan keinolla millä hyvänsä ja lähes kaikki tavoitettiin lopulta. Joissakin yksittäisissä tapauksissa tavoittaminen osoittautui mahdottomaksi, kun puhelimeen tai viesteihin ei vastattu lainkaan.

– Kyllä meilläkin oli yksittäisiä katoamisia, mutta niitä on muutenkin, vaikka meillä opintojen keskeyttämisprosentti onkin pieni, alle 10 prosenttia, Orava sanoo. →

Harjoittelut poikkeusoloissa

Kyselyn mukaan opintoihin kuuluvat harjoittelut ovat sujuneet tilanteeseen nähden hyvin. Rakennusala oli vielä huhtikuussa säilynyt melko vähin vaurioin koronakriisissä. Muutamia harjoituksia oli keskeytynyt muun muassa lomautusten takia ja joitakin oppilaita oli pelottanut mennä työmaalle kriisin aikaan, koska perheessä on riskiryhmäläisiä. Joillakin kouluilla on ollut käytössä myös omia työmaita.

Opetushallitus: Ammatillisen tutkinnon suorittaneiden määrässä 5–8 prosentin lasku

Opetushallituksen mukaan kevätlukukaudella eli tammi-kesäkuussa 2020 ammatillisen tutkinnon suorittaa arviolta 47 000 opiskelijaa, heistä noin 34 000 ammatillisen perustutkinnon ja 13 000 ammatti- tai erikoisammattitutkinnon.

Ammatillisen tutkinnon saajista noin 5 500 suorittaa tutkintonsa oppisopimuskoulutuksena.

Ammatillisen tutkinnon suorittavien määrän arvioidaan laskeneen 5–8 prosenttia edellisvuodesta, jolloin noin 50 000 opiskelijaa suoritti ammatillisen tutkinnon. Syynä laskuun on opiskelijamäärän pieneneminen, mutta myös koronakriisi on voinut vaikeuttaa muun muassa näyttöjen suorittamista.

– Erilaisia pienempiä rakennustyömaita on ollut hyvin käynnissä, samoin oppilaitoksen omia kohteita. Lisäksi lähiseudun betonitehtaat ovat ottaneet normaaliin tapaan työssäoppijoita tehtaille, Pekka Orava kertoo.

Riskiryhmäläiset on huomioitu Etelä-Savon ammattioppilaitoksessa hyvin. Riskiryhmäläisiä ei ole lähetetty työmaille, vaan heille on järjestetty etäopetusta. Työturvallisuuden eteen on tehty muutenkin töitä.

– Kimppakyydeillä työmaille meneville on hommattu kasvomaskit koronalta suojautumiseen. Lisäksi oppilaitos on huolehtinut, että kaikilla on riittävästi käsidesiä, Orava kertoo.

Haasteeksi ovat harjoittelussa muodostuneet monessa rakennusalan työssä tarvittavien FP2-suojaustason kasvomaskien hankkiminen oppilaille. Viimeisin hinta Etelä-Savon ammattiopistossa yhdelle tällaiselle maskille oli 7,90 euroa.

Valmistumiset sujuivat melko normaalisti

Näyttöjen suorittaminen on onnistunut pääosin hyvin. Aarvointia on suoritettu etänä digitaalisilla dokumentointityökaluilla. Lisäksi on järjestetty mahdollisuuksia näyttöihin oppilaitoksissa yksi opiskelija kerrallaan.

– Myös erilaiset näytöt on saatu järjestettyä normaalisti työmaille. Ainoastaan yhden muuraryhmän näyttö piti järjestää koululla, Pekka Orava kertoo.

Valmistuvat ryhmät ovat yleisesti valmistumassa normaalisti. Joissakin kouluissa on ollut huoli valmistumisesta sekä siitä, onko oppilaitos pystynyt tarjoamaan opiskelijoilleen riittävän ammattitaidon työelämään näin viime metreillä.

– Meillä on valmistunut ihmisiä joulusta asti ja normaaliin tapaan noin 20 henkilöä valmistuu koko kevään aikana. Yhdellä siirtyy valmistuminen syksyyn, mutta luulen, että niin olisi käynyt joka tapauksessa, Orava arvioi.

Oravan mukaan se on tullut huomatuksi, että rakentajaksi ei opita kirjeopistossa.

– Tämä on kädentaitoammatti. Siksi meillä on erilaisia suunnitelmia syksyille, jos rakentaminen hiljenee. Koulu on sopinut pienempiä rakennusprojekteja alkamaan silloin, hän kertoo.

Valmistujaistilaisuutta ei Etelä-Savossa järjestetä koululla, mutta valmistuneet on kutsuttu sähköiseen juhlaan. Koulun rehtori pitää juhlapuheen ja onpa tarjolla musiikkiakin.

Onnea kaikille ammattioppilaitoksista valmistuneille, toivottaa Rakennusliitto! 📢